

Inspekční činnost ve stavebnictví

RNDr. Miloš Kužvart

Absolvent Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze, od roku 1995 pracuje v oboru systémů managementu kvality a ochrany životního prostředí, v současné době působí jako vedoucí inspekčního orgánu TZÚS Praha, s.p.
E-mail: kuzvart@tzus.cz

Ing. Pavel Rubáš, Ph.D.

Absolvoval obor pozemní stavby na Fakultě stavební ČVUT v Praze, v současné době působí jako ředitel teplické pobočky TZÚS Praha, s.p., zároveň je předsedou správní rady dceřiné společnosti QUALIFORM, a.s. Je autorizovaným inženýrem pro pozemní stavby a soudním znalcem v oboru stavebnictví.
E-mail: rubas@tzus.cz

Účelem inspekce staveb je poskytování kvalitních a objektivních informací týkajících se shody s právními předpisy, normami či jinými specifikacemi, a to pro oblast výrobků, procesů, technologií, zařízení stavby jako celku či její části.

Úvod

Pojem inspekce je definován ČSN EN ISO/IEC 17020:2012 Posuzování shody – Požadavky pro činnost různých typů orgánů provádějících inspekci – jako prozkoumání produktu, procesu, služby nebo instalace či jejich návrhu a stanovení shody se specifickými požadavky. Inspekce jsou prováděny prostřednictvím inspekčních orgánů v zastoupení soukromých zákazníků, jejich mateřských organizací nebo oprávněných úředních míst s cílem poskytovat těmto stranám informace týkající se shody s regulačními předpisy, normami nebo specifikacemi. Parametry inspekce obvykle zahrnují množství, kvalitu a bezpečnost. Zjednodušeně můžeme konstatovat, že inspekční činnost označuje lidskou činnost spočívající v dohledu třetí nezávislé strany, v odborné a věcné kontrole, podrobné kontrolní prohlídce apod.

Ve stavebnictví jsou předmětem inspekci nejčastěji výroby betonu, výtahy, ucelené stavby a projektová dokumentace staveb, kde je inspekční činnost staveb prováděna podle projektové dokumentace, norem či jiných specifikací nebo legislativních požadavků v místě stavby podle stanovených akreditovaných inspekčních postupů třetí, nezávislou stranou – akreditovaným inspekčním orgánem. Inspekční orgány musí splňovat požadavky normy ČSN EN ISO/IEC 17020:2012, k nimž patří zejména požadavek provádět inspekční činnosti vždy kvalifikovaně, nestranně, důvěrně a nezávisle. Míru nezávislosti inspekčních orgánů vyjadřuje členění na typ A, B nebo C, přičemž typ A představuje nejvyšší míru nezávislosti. Inspekční orgán typu A poskytuje inspekce třetí strany a jako takový nesmí být žádným způsobem provázán se zainteresovanými stranami, musí být zcela nezávislý na subjektech, které se podílejí na návrhu, vývoji, výrobě, dodávkách, instalaci, nákupu

a údržbě předmětu inspekce. Splnění požadavků vyjádřených v normě ČSN EN ISO/IEC 17020:2012 potvrzuje osvědčení o akreditaci, které na základě posouzení způsobilosti inspekčního orgánu vydává národní akreditační orgán Český institut pro akreditaci, o.p.s.

Činnost inspekčních orgánů ve stavebnictví

Je vhodné si připomenout, že to, co bývá důležitým podkladem pro inspekční činnost – projektová dokumentace – může být v tristním stavu. Také smlouvy o provedení nové stavby či změně dokončené stavby bývají často až příliš stručné, bez odkazů na přílohy, které by obsahovaly závazné specifikace (odkazy na normy apod.). Z toho důvodu musí často inspekční orgány výkon inspekční činnosti odmítat – jediný správný postup je porovnání skutečnosti s přiměřeně podrobným popisem závazného zadání. Kromě inspekci projektové dokumentace a staveb jsou v oblasti stavebnictví prováděny inspekce výroby betonu (betonáren). Typy inspekce betonáren jsou tyto: počáteční, běžná a mimořádná. Počáteční inspekce se zabývá celým systémem řízení výroby, v případě, že se jedná o inspekci výroby dodávající beton pro pozemní komunikace, je nutné do inspekce zahrnout i zvýšené požadavky TKP 18 (Technické kvalitativní podmínky staveb pozemních komunikací, kapitola 18. Beton pro konstrukce. TKP vydává Ministerstvo dopravy jako svůj technický předpis). Podstatným prvkem počáteční inspekce betonáren je posouzení, zda požadavky normy ČSN EN 206:2014 Beton – Specifikace, vlastnosti, výroba a shoda a TKP jsou zapracovány do firemní řídicí dokumentace, aby byl systém jednoznačně definován. Technický a zkušební ústav stavební Praha, státní podnik (dále TZÚS Praha, s.p.), inspekční orgán č. 4003, poskytuje v oblasti inspekci své služby také při inspekci výroby betonu, zaměřené na ověření vstupních materiálů. Na zákaznických dnech inspekčního orgánu TZÚS Praha se zájem účastníků soustřeďuje na požadavky technických norem, respektive specifikací významných zákazníků našich klientů. V konkrétním případě u zástupců betonáren je zájem o upřesnění požadavků na různé druhy betonu, především ze strany významného odběratele betonáren – Ředitelství silnic a dálnic ČR.

Rostoucí význam činnosti inspekčních orgánů

V poslední době se projevil zvýšený zájem o činnost inspekčních orgánů ve stavebnictví. Jde o nechtěný důsledek znění zákona o veřejných zakázkách, kdy v mnoha případech je cena hlavním a jediným kritériem výběru, což se ve výsledku projevuje snahou „šetřit“ na kvalitě. Inspekční zpráva je často poslední šancí pro zadavatele stavebních prací domoci se nápravy. Zjednodušeně řečeno, kritérium nejnižší ceny u veřejné stavební zakázky není zárukou přijatelné kvality, spíše naopak. A nemusí jít jen o mediálně známé případy. Nekvalita totiž není jen otázkou mediálních kauz a setkat se s ní může běžný spotřebitel v každodenním životě. Akreditované inspekční orgány provádějí nezávislé prověření kvality nejen pro velké investory, ale také pro jednotlivce v širokém spektru své zmíněné působnosti. Současné moderní inspekční metody a technologie umožňují i ex post většinou díky nedestruktivním metodám dobrat se potřebných informací, které většinou bývají podkladem pro soudní spory o stanovování náhrad škod, dodatečné odstranění závad a podobně. Náklady spojené s inspekci bývají jen zlomkem nákladů na odstranění závad či výše náhrad způsobených

škod. Rozumným trendem posledních let jsou úspory. Z toho důvodu má činnost inspekčních orgánů nezaměnitelnou roli v oblasti dosahování konkurenceschopnosti stavebních firem.

Role inspekčního orgánu

Jak bylo výše naznačeno, již v počáteční fázi stavebního projektu mohou inspekce návrhu stavby snížit riziko nekvality celého projektu odhalením chyb, a totéž i při zahájení stavebních prací. I v tomto případě existuje možnost včasné korekce zjištěných nesrovnalostí. V průběhu stavební činnosti i po dokončení stavby se inspekce může zabývat i vadami a poruchami staveb. Zjednodušeně řečeno, vždy jde o eliminaci těch faktorů, které mohou vést k neplnění oprávněných požadavků zákazníků (čili k nekvalitě). S tím se inspekční orgány setkávají často, když po nich zákazníci žádají prověření provedených stavebních činností, kvality použitých materiálů či pouhé shody již realizované stavby s projektovou dokumentací. V častých případech, kdy dojde ke změně projektu stavby před dokončením, se inspekční činnost zaměřuje na porovnání původních požadavků projektové dokumentace a jejich změn s průběhem stavby a také na dodržování postupů ve vztahu k technologické dokumentaci.

Závěr

Základním přínosem inspekci ve stavebnictví je poskytování kvalitní a objektivní informace týkající se shody s právními předpisy, normami či jinými specifikacemi, a to pro oblast stavebních výrobků, procesů, technologií a zařízení stavby jako celku či její části. Zadavatel inspekce

získává od třetí, nezávislé strany (inspekčního orgánu) doklad ve formě inspekční zprávy o tom, v jaké míře splnil zhotovitel požadavky zadavatele (investora) a také požadavky projektové dokumentace, souvisejících norem a předpisů. Samotné inspekční činnosti jsou záležitostí odborně způsobilých expertů, kteří díky své neutralitě poskytují nezávislé stanovisko objednateli, jenž výstup jejich práce potřebuje k nezávislému ověření kvality stavebních materiálů, zvolených postupů či vhodnosti stavebních úprav. Hlavní výhodou inspekčních orgánů je nezávislost a neutralita posuzovatelů. V případě identifikovaných neshod uvádí inspekční zpráva nápravná opatření k jejich odstranění; pokud jsou neshody odstraněny, je možné vydat inspekční certifikát. ■

english synopsis

Inspection Activities in the Construction Industry

The purpose of inspection activities in the construction industry is to provide quality and objective information concerning compliance with regulations, standards or other specifications for construction products, processes, technologies and facilities as a whole or their parts.

klíčová slova:

inspekční orgány, Český institut pro akreditaci, o.p.s., TZÚS Praha, s.p.

keywords:

inspection authorities, Czech Accreditation Institute, TZÚS Praha, s.p.

odborné posouzení článku:

Marie Báčová

odborná poradkyně předsedy ČKAIT

inzerce

KONFERENCE DŘEVOSTAVBY V PRAXI

10.
ROČNÍK

3. – 4. LISTOPADU 2016
HOTEL SKALSKÝ DVŮR, LÍSEK U BYSTRICE NAD PERNŠTEJNEM

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNEŘI:

NAVRHUJETE NEBO REALIZUJETE DŘEVOSTAVBY?
PAK TADY NEMŮŽETE CHYBĚTI!
SRDEČNĚ VÁS ZVEME NA VÝROČNÍ DESÁTÝ ROČNÍK!

ODBORNÉ PŘEDNÁŠKY od expertů ve svém oboru
Namíchali jsme pro Vás opět jedinečný mix zajímavostí a praktických zkušeností.
V rámci celoživotního vzdělávání získáte 2 body ČKAIT a 3 body ČKA.
PRAKTICKÉ UKÁZKY NAŽIVO přímo na pódiu
Vše pod hledáčkem kamery a přenášeno na dvě plátna. Nic Vám neunikne.

WORKSHOPY / PRACOVNÍ SEMINÁŘE Vás pustí do hloubky
Vloni osvědčené diskuse s experty jsou tu znovu a v širší nabídce
ODPOČINEK A ZÁBAVA po náročném dni. Oslavte desítku s námi!
Písničky Lovců Nedvědí a příběhy námořníka Rudy Krautschneidera
FOTBALOVÝ TURNAJ, XBOX 360, DISKO
Aktivní odpočinek v nejrůznějších pohybových formách. Je to na Vás...

PŘIHLASTE SE CO NEJDŘÍVE.
POČET ÚČASTNÍKŮ JE OMEZEN.
www.drevostavbyvpraxi.cz

ZÁŠTITU PŘEVZALI:
Asociace dodavatelů montovaných domů
Asociace akustiky českého stavebnictví
Asociace Blower Door CZ

Čistá práce